

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)
گرایش: مدیریت ورزشی
عنوان:

بررسی وضعیت ایمنی اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی

استاد راهنما:
دکتر محمد رضا اسمعیلی

استاد مشاور:
دکتر اکبر آفرینش خاکی

پژوهشگر:
بهناز پاشاپور

زمستان ۱۳۸۹

ISLAMIC AZAD UNIVERSITY
Central Tehran Branch
Faculty of physical Education and sport sciences

"M.A" Thesis on
Sport Management

Subject:

The study of the condition of indoor sport halls with platform audience safety in Eastern Azarbaijan province

Advisor:
Dr. Mohmmad Reza Esmaeili

Consulting Advisor:
Dr. Akbar Afarinesh Khaki

By:
Behnaz Pashapour

Winter 2011

با تشکر و سپاس از خداوند متعال که در انجام و تحقق این پایان نامه بنده را مورد لطف و رحمت بیکران خود قرار داد.

بر خود فرض می دانم که از استادم جناب آقای دکتر محمد رضا اسمعیلی که مرا مورد لطف خود قرار داده و راهنمایی بنده را در این پایان نامه بر عهده داشته اند تقدیر و تشکر نمایم.

همچنین از استاد محترم مشاور جناب آقای دکتر اکبر آفرینش خاکی که با نظرات موثر و همیاری ایشان مراحل انجام تحقیق شایسته تر طی شده و بدون راهنمایی‌ها و دلسوزی‌های ایشان انجام این تحقیق میسر نبود، سپاسگزاری و قدردانی می نمایم.

از استاد ارجمندم سرکار خانم دکتر فریده گنجویی مدیر محترم گروه مدیریت ورزشی دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز برای حمایت‌های بی‌دریغشان، کمال تشکر را دارم.

همچنین قدردانی صمیمانه از خانواده دلسوزم که زحمات فراوانی در به بار نشستن این تحقیق متحمل شده و با سعه صدر یاریگر ما بوده اند.

و در پایان کلام از تمامی عزیزان و خبرگانی که با راهنمایی و قبول زحمت تکمیل پرسش نامه در تحقق این پایان نامه بنده را یاری نمودند، سپاسگزاری می نمایم و از خداوند متعال برای ایشان آرزوی سلامتی، موفقیت و شادکامی دارم.

که هستی را نمی بینم بقایی

غرض نقشی، زما بر جای ماند

تقدیم به:

همه هستی من، اقیانوس عشق و ایثار

"پدر و مادر عزیزم"

فهرست مطالب

۱	چکیده.....
۲	مقدمه.....
۴	فصل اول
۵	۱-۱ بیان مسئله.....
۷	۲-۱ ضرورت انجام تحقیق.....
۸	۳-۱ اهداف تحقیق.....
۸	۱-۳-۱ هدف کلی.....
۹	۲-۳-۱ اهداف ویژه یا اختصاصی.....
۹	۴-۱ فرضیه تحقیق.....
۱۰	۵-۱ روش تحقیق.....
۱۰	۶-۱ محدودیت تحقیق.....
۱۰	۱-۶-۱ محدودیتهای تحت کنترل.....
۱۱	۲-۶-۱ محدودیت های خارج از کنترل.....
۱۱	۷-۱ پیش فرض های تحقیق.....
۱۱	۸-۱ تعریف واژگان.....
۱۲	فصل دوم
۱۳	۲-۱ مقدمه.....
۱۴	۲-۲ مبانی نظری تحقیق.....
۱۴	۱-۲-۲ ایمنی تأسیسات و ساخت وساز فضاهای ورزشی.....
۱۵	۲-۲-۲ ایمنی بهداشتی اماکن ورزشی.....
۱۶	۳-۲-۲ سرویس های بهداشتی.....
۱۶	۴-۲-۲ شرایط ساختمانی اماکن ورزشی.....
۱۶	۵-۲-۲ ایمنی حریم ها، خطوط و تجهیزات.....
۱۸	۶-۲-۲ مدیریت ایمنی.....
۱۸	۷-۲-۲ استراتژی مدیریت توسعه امنیت ورزشی.....
۱۹	۸-۲-۲ بهبود تولید و خدمات.....
۱۹	۹-۲-۲ ایجاد امکانات کیفی.....
۲۰	۱۰-۲-۲ مبانی عملی مدیریت ایمنی در ورزش.....
۲۱	۱۱-۲-۲ ظرفیت ها ایمنی.....
۲۲	۱۲-۲-۲ جایگاه تماشاچیان.....

۲۲	جداسازی ۱۳-۲-۲
۲۳	منطقه سوم منطقه رفت آمد ۱۴-۲-۲
۲۳	معنی و مفهوم ورود و خروج ۱۵-۲-۲
۲۴	اصول ایمن سازی فضا ها و وسایل ورزشی ۱۶- ۲-۲
۲۶	آسیب های برخوردی و کمک های اولیه ۱۷- ۲-۲
۲۶	خرابی امنیت ۱۸- ۲-۲
۲۷	ایمنی در ساختمان های ورزشی (اماکن سرپوشیده) ۱۹- ۲-۲
۲۸	تحقیقات داخلی ۳-۲
۳۹	تحقیقات خارجی ۴-۲

۴۸	فصل سوم
۴۹	۱-۳ مقدمه
۴۹	۲-۳ روش تحقیق
۵۰	۳-۳ جامعه آماری پژوهشی
۵۰	۴-۳ چک لیست بررسی ایمنی اماکن سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر ورزشی
۵۱	۵-۳ ابزار اندازه گیری تحقیق
۵۱	۶-۳ اعتبار
۵۲	۷-۳ پایایی
۵۲	۸-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها

فصل چهارم: نتایج ویافته های تحقیق

۵۴	۱-۴ مقدمه
۵۴	۲-۴ وضعیت اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی
۵۴	۱-۲-۴ فراوانی اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی
۵۷	۲-۲-۴ فراوانی اماکن ورزشی سرپوشیده استان برحسب کاربرد
۵۷	۳-۴ وضعیت اماکن ورزشی موردمشاهده
۵۹	۱-۳-۴ جایگاه تماشاگران
۶۱	۲-۳-۴ درب های ورودی و خروجی
۶۳	۳-۳-۴ سرویس های بهداشتی
۶۴	۴-۳-۴ رختکن و دوش
۶۵	۵-۳-۴ تهویه و دما ساز
۶۶	۶-۳-۴ تابلو ها و علائم
۶۷	۷-۳-۴ کمک ها اولیه
۶۸	۸-۳-۴ نور و صوت
۶۹	۹-۳-۴ حفاظ های موجود در اماکن ورزشی

۴-۴ سئوالات تحقیق ۷۹

فصل پنجم ۸۱

۱-۵ مقدمه ۸۲

۲-۵ خلاصه تحقیق ۸۲

۳-۵ بحث و نتیجه گیری ۸۴

۴-۵ پیشنهادات برخاسته از تحقیق ۸۷

۵-۵ پیشنهاداتی برای تحقیقات بعدی ۸۸

پیوست ها ۸۹

منابع فارسی ۱۰۵

منابع لاتین ۱۰۷

چکیده انگلیسی ۱۰۹

فهرست جداول

- جدول ۱-۴- فرآوانی اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان به تفکیک شهرستان..... ۵۵
- جدول ۲-۴- فرآوانی اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر ورزش مشاهده شده..... ۵۸
- جدول ۳-۴- وضعیت کلی ایمنی تأسیسات و ساختمان اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر..... ۵۹
- جدول ۴-۴- وضعیت ایمنی جایگاه تماشاگران در اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر..... ۶۰
- جدول ۵-۴- وضعیت ایمنی درب های ورودی و خروجی اماکن ورزشی سر پوشیده استان آذربایجان شرقی..... ۶۲
- جدول ۶-۴- وضعیت ایمنی سرویس های بهداشتی به تفکیک هر شهرستان..... ۶۳
- جدول ۷-۴- وضعیت ایمنی رختکن و دوش اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی..... ۶۴
- جدول ۸-۴- وضعیت ایمنی تهویه و دماساز اماکن ورزشی سرپوشیده استان آذربایجان شرقی..... ۶۵
- جدول ۹-۴- وضعیت تابلوها و علائم و راهنما اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی..... ۶۶
- جدول ۱۰-۴- وضعیت کمک های سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی..... ۶۷
- جدول ۱۱-۴- وضعیت نور و صوت سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی..... ۶۸
- جدول ۱۲-۴- وضعیت حفاظ های موجود در اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی..... ۶۹
- جدول ۱۳-۴- وضعیت کلی ایمنی زمین های بازی اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی..... ۷۰
- جدول ۱۴-۴- وضعیت ایمنی زمین های و خطوط رشته ورزشی فوتسال اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی..... ۷۱
- جدول ۱۵-۴- وضعیت ایمنی زمین های بسکتبال اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی..... ۷۲
- جدول ۱۶-۴- وضعیت ایمنی زمین های هندبال در اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی..... ۷۳
- جدول ۱۷-۴- وضعیت کل ایمنی تجهیزات مورد استفاده در اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای تماشاگر استان آذربایجان شرقی..... ۷۴
- جدول ۱۸-۴- وضعیت کل ایمنی تجهیزات مورد استفاده در اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای تماشاگر استان آذربایجان شرقی..... ۷۵
- جدول ۱۹-۴- وضعیت ایمنی تجهیزات مورد استفاده در رشته ورزشی بسکتبال..... ۷۶
- جدول ۲۰-۴- وضعیت ایمنی تجهیزات مورد استفاده در رشته ورزشی هندبال..... ۷۷
- جدول ۲۱-۴- وضعیت ایمنی تجهیزات مورد استفاده در رشته ورزشی فوتسال..... ۷۸

فهرست نمودارها

نمودار ۴-۱- توزیع مساحت اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی استان به تفکیک شهرستان ۵۶

چکیده

همزمان با شکل گیری علوم مدیریت سازمان های ورزشی، مبحث ایمنی اماکن ورزشی نیز در کانون توجه قرار گرفته است. ایمنی بیش از همه دغدغه های متخصصین ورزشی و مسئولین سلامت جامعه بوده است. عمده مشکلات و کاستی هایی که اماکن فوق با آن روبرو هستند عبارتند از: ضعف طراحی و عدم رعایت اصول استانداردهای ایمنی و فنی مهندسی در کلیه فازهای طراحی، نظارت، ساخت و دوران بهره برداری، به کارگیری تجهیزات نامناسب، عدم برنامه ریزی و فقدان پلان زمانبندی جهت تعمیر و نگهداری از تجهیزات و اماکن ورزشی، وسایل تجهیزات غیر استاندارد و مستهلک که مجموع عوامل فوق الذکر موجب بروز دعاوی حقوقی، صدمات مختلف ورزشی، ضررهای اقتصادی و عدم کارایی ورزشکاران می گردد. توجه به نکات ایمنی در ساخت اماکن ورزشی، به کارگیری تجهیزات ورزشی مناسب، نگهداری مناسب اماکن ورزشی، داشتن جدول زمانبندی برای تعمیر اماکن ورزشی و استفاده از مدیران متخصص برای اداره این مکان ها می تواند از بروز بسیاری از آسیب ها و حوادث در این اماکن جلوگیری نماید. هدف عمده از انجام این تحقیق بررسی وضعیت ایمنی اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی می باشد. پژوهش حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و از نظر روش تحقیق توصیفی از نوع میدانی و نمونه گیری به روش خوشه ای بوده است. همچنین از چک لیست های محقق ساخته استفاده گردید که بر اساس مقیاس پنج ارزشی لیکرت تنظیم شده اند. جامعه آماری کلیه اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی در بر می گیرد. جهت تجزیه تحلیل اطلاعات از نرم افزار SPSS 15 برای انسجام داده های گرد آوری شده بصورت در صد ها، میانگین، فراوانی و در قالب ارائه شکل ها و جداول استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان می دهد که ساختمان و تأسیسات اماکن ورزشی، تجهیزات و زمین های ورزشی آذربایجان شرقی از نظر ایمنی در وضعیت متوسط قرار دارند.

واژگان کلیدی: ایمنی ورزشی، اماکن ورزشی سرپوشیده، سکوی تماشاگران.

مقدمه

ورزش عرصه‌ی فعالیت‌های الگومند، ساختارهای اجتماعی و روابط میان نهادی است که فرصت منحصر به فردی برای مطالعه و فهم پیچیدگی‌های حیات اجتماعی فراهم می‌آورد (۱).

سازمان تربیت بدنی به عنوان یک نهاد دولتی و با گستره وسیع و فراگیر در سراسر کشور با هدف نهادینه کردن فعالیت‌های بدنی و ورزشی، ایجاد روحیه نشاط و شادابی و ثمر بخش کردن اوقات فراغت اقشار مختلف جامعه ایجاد شده است. بدیهی است که پوشش قشر عظیم مردم در بخش فعالیت‌های ورزشی به منظور تحقق اهداف مذکور مستلزم برنامه‌ریزی اصولی، بودجه، فضای ورزشی مناسب و نیروی انسانی متخصص در کنار استفاده بهینه فضای ورزشی در کشور است (۲).

در حال حاضر برگزاری رویدادها و رخدادهایی که دربر گیرنده هنجارها و آرمان‌های مشترک گروه یا گروه‌های خاص از جامعه می‌باشد، جایگاه ویژه‌ی در شهرها پیدا کرده است. از رویدادهای محلی گرفته تا رویدادهای عمده یا بزرگ، نمادین و میلیونی، همگی بیانگر انواع رویدادهای شهری می‌باشد. فعالیت‌ها، مسابقات، به عبارت صحیح‌تر رویدادهای ورزشی و در معنای وسیع‌تر، ورزش یا آنچه که از آن به عنوان دین مدنی یاد می‌شود، از مهم‌ترین وقایع رویدادهای شهری به حساب می‌آیند (۳).

بحث ایمنی در ارتباط با این موضوع است که چگونه می‌توان از اماکن و تأسیسات ورزشی در جهت رشد و توسعه تمام جوانب ورزشی استفاده نموده تا مطابق استانداردهای جهانی باشد. با توجه به گرایش اقشار مختلف جامعه به ورزش، در نظر گرفتن راهکارهای مدیریتی مناسب در جهت ایجاد فضای ورزشی مناسب هم از نظر علمی و هم از نظر عملی در سراسر کشور ضروری به نظر می‌رسد.

عدم توجه به وضعیت ایمنی اماکن ورزشی قطعاً موجب بروز حوادثی برای کاربران این اماکن خواهد شد. از نگرانی‌های اولیه مدیر تأسیسات ورزشی، امنیت حاضران رویدادهای مربوط به تأسیسات، مشتریان، تماشاچیان و شرکت‌کنندگان می‌باشد (۴).

بروز حوادث و آسیب‌های مختلف در اماکن ورزشی سئوالاتی را برای انجام تحقیق ایجاد کرده است. آیا اماکن و مجموعه‌های ورزشی از وضعیت ایمنی مناسبی برخوردار هستند؟ آیا وضعیت بهداشتی، ساخت و سازها و غیره. دارای شرایط ایمنی مناسب می‌باشد؟

با توجه به مقدمات ذکر شده بررسی وضعیت ایمنی اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی این واقعیت را روشن خواهد کرد که وضعیت ایمنی اماکن ورزشی استان آذربایجان شرقی چگونه است.

فصل اول:

طرح تحقیق

۱-۱ بیان مسئله :

ایمنی مبحثی مهم و تقریباً نوپا در عرصه های مختلف فعالیت انسان ها به شمار می رود. همزمان با شکل‌گیری و گسترش علوم تربیت بدنی و خصوصاً مدیریت سازمان‌های ورزشی، مبحث ایمنی اماکن ورزشی نیز درکانون توجه قرار گرفته است. ایمنی اماکن ورزشی بیش از همه دغدغه‌های متخصصین علوم ورزشی و مسئولین سلامت جامعه بوده است. عمده مشکلات و کاستی‌هایی که اماکن فوق ممکن است با آن روبرو باشند عبارتند از: ضعف طراحی و عدم رعایت اصول استانداردهای ایمنی و فنی مهندسی در کلیه فازهای طراحی، نظارت، ساخت و دوران بهره برداری از اماکن ورزشی، به کارگیری تجهیزات ورزشی نامناسب، عدم برنامه‌ریزی و فقدان طرح زمانبندی جهت تعمیر و نگهداری بهینه از تجهیزات و اماکن ورزشی، وسایل و تجهیزات غیر استاندارد و مستهلک و غیره. که مجموع عوامل فوق الذکر موجب بروز دعاوی حقوقی، صدمات مختلف ورزشی، ضررهای اقتصادی توأم برای دولت و مردم، عدم کارایی ورزشکاران مستعد هم از جنبه آسیب‌های ورزشی و هم ضعف آنان در ثبت رکوردهای بهتر و غیره می‌گردد. متأسفانه وضع موجود اماکن ورزشی کشور به نظر می‌رسد از لحاظ ایمنی در سطح مطلوبی نباشد. بروز حوادث مختلف و آسیب‌هایی که هم در خصوص تماشاگران و هم ورزشکاران گزارش شده است (حادثه استادیوم شهید متقی ساری و مرگ عده‌ای از تماشاگران که برای تماشای مسابقه فوتبال ایران و ژاپن به استادیوم رفته بودند) نمونه‌ای از این حوادث به شمار می‌رود (۵).

نکته‌ی مهم برای جامعه تخصصی شهرسازان و سازمان‌های متولی شهرسازی این است که هر یک از این شهرها، همیشه اصل به هنگام بودن را سر لوحه‌ی اقدامات خود قرار داده و مدیریت کلان تصمیم‌گیری در این اعتقادند شهرها که می‌توان به استناد تجربیات گذشته و حاضر، مابین رویدادهای ورزشی و پویایی شهری، با هدف ارتقای کیفیت محیط و زندگی مردم برای آینده، گام برداشت (۳).

ارائه راهکارهای مناسب جهت ایجاد تسهیلات و برطرف کردن موانع موجود، تنها با انجام تحقیقات و ارائه آمار، ارقام و داده‌های تحقیقی امکان‌پذیر است. مسائل مربوط به ایمنی اماکن ورزشی و فضاهایی که در آن به فعالیت ورزشی پرداخته می‌شود، معمولاً کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد. در صورتیکه حوادث می‌تواند پرهزینه و ناگوار باشد. وضعیت ایمنی اماکن ورزشی در بعد وسیع آن در بروز آسیب‌ها و صدماتی که منجر به خسارات مالی و جانی می‌گردند نقش به‌سزایی را داراست. موارد خطر ساز در فضاهای ورزشی که باعث بروز صدماتی شده است، بسیار می‌توان بر شمرد که بدون تردید پیشگیری، آسانتر و کم‌هزینه‌تر از درمان است (۶).

در بحث پیشگیری از عوامل خطر، شناسایی این عوامل و برطرف کردن آنها در زمینه بهداشتی، فیزیکی و هر عامل دیگری که امنیت مردم را به خطر می‌اندازد، می‌تواند علاوه بر جلوگیری از خطرات و بروز صدمات جسمانی، به عنوان یک عامل روانی، در افزایش مشارکت در زمینه‌ی فعالیت جسمانی، به عنوان یک عامل روانی، در افزایش مشارکت در زمینه‌ی فعالیت جسمانی، کمک شایانی به افزایش بهره‌وری از نیروی تفکر و جسمانی علاقه‌مندان نمایند (۷).

بنا به گفته پارکز (۱۹۹۸) مدیران رویدادهای ورزشی و تأسیسات آن باید با وظیفه قانونی مراقبت از تماشاگران و بازیکنان و مسئولان که مدیران تأسیسات برای تأمین ایمنی در قبال صاحبان تشکیلات و تماشاگران بر عهده دارند، آشنا باشند.

بی‌اطلاعی از عوامل خطر ساز در فضای ورزشی هیچگاه توجیهی برای تبریئه از مسئولیت سنگین که بر عهده مدیران و برگزار کنندگان ساعات درسی و ورزشی نهاده می‌شود نخواهد شد (۷). یکی از مهمترین وظایف مدیران و مسئولان اماکن ورزشی ایجاد مکانی امن برای کاربران این اماکن می‌باشد.

توجه به نکات ایمنی در ساخت اماکن ورزشی، بکارگیری تجهیزات ورزشی مناسب، نگهداری مناسب اماکن ورزشی، داشتن جدول زمانبندی برای تعمیر اماکن ورزشی و استفاده از مدیران متخصص برای اداره این مکان‌ها می‌تواند از بروز بسیاری از آسیب‌ها و حوادث در این اماکن جلوگیری نماید (۸).

در بسیاری از کشورها بررسی وضعیت ایمنی و نیز بروز حوادث ناشی از وجود عواملی خطرزا در محیط ورزشی انجام می‌شود. در یک تحقیق در ایالات متحده آمریکا نشان داده شد که سالانه ۲۰۰۰۰۰ کودک در حوادث زمین‌های بازی به بخش اورژانس بیمارستان اعزام می‌شوند (۳۴). جاندا (۱۹۹۴) در گزارش خود به تعدادی مرگ و میر در اثر برخورد بازیکنان فوتبال با پایه‌های دروازه در این مورد اشاره کرده است (۹).

در تحقیق دیگری که توسط فیلان (۲۰۰۱) انجام گردید هزینه مالی صدمات ناشی از زمین‌های بازی یک میلیارد و دویست میلیون دلار تخمین زده شد. وی گزارش نموده که بیشترین میزان مصدومیت در گروه سنی بین ۵ تا ۹ سال می‌باشد و اکثر این مصدومیت‌ها در مدارس اتفاق می‌افتد (۱۰).

متأسفانه شاهد بروز چنین حوادثی در اماکن ورزشی کشور خود، ایران نیز هستیم. اینگونه حوادث هر از چند گاهی کانون توجه گزارشات و سایل ارتباط جمعی قرار می‌گیرند که به صورت گذرا و مقطعی مهم تلقی می‌گردند و پس از گذشت زمان، مجدداً به دست فراموشی سپرده می‌شوند که می‌توان به عنوان نمونه به حادثه استادیوم شهید متقی ساری اشاره کرد که در این حادثه دو نفر قطع نخاع شده، دو نفر جان باختند

و همچنین چندین تماشاگر آسیب دیدند. در سال ۱۳۸۴ در جریان مسابقه تیم ملی فوتبال کشورمان با ژاپن، عدم توجه به نکات ایمنی باعث مرگ هفت نفر از هموطنان و مصدومیت عده کثیری شد (۱۱).

به نظر می رسد با استقبال روز افزون ورزشکاران جهت استفاده از اماکن ورزشی و همچنین علاقه مردم علی الخصوص جوانان به گذراندن اوقات فراغت و لذت بردن از تماشای مسابقات مختلف ورزشی، توجه به ایمنی و وضعیت اماکن ورزشی ضروری به نظر می رسد و مشکلات مربوط به ایمنی اماکن افزایش یافته و پژوهشگران باید در این موارد مطالعات بیشتری انجام دهند. هدف از تحقیق حاضر بررسی وضعیت ایمنی اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی بوده و ارائه پیشنهادات و راهنمایی هایی به مسئولین ورزشی استان بویژه برنامه ریزان و مدیران اماکن ورزشی می باشد تا مشکلات ایمنی را در اماکن ورزشی کاهش دهند و همچنین بتوانند سطح ایمنی اماکن ورزشی سرپوشیده موجود را ارتقا داده و در ساخت سالن های جدید به فاکتورهای ایمنی توجه بیشتری نمایند.

پژوهش پیشنهادی در چهار چوب سوال اصلی ، سعی در یافتن پاسخ هایی زیر دارد:

۱- وضعیت ایمنی زمین بازی (سطح زمین، حریم زمین، نیمکت ذخیره ها و غیره) در سالن های سرپوشیده و دارای سکوی استان آذربایجان شرقی چگونه است؟

۲- وضعیت ایمنی اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی از نظر ساختمان و تأسیسات (ورودی، خروجی، تابلو ها، علائم، رختکن و غیره) چگونه است؟

۳- سالن های ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی از نظر ایمنی تجهیزات ورزشی مورد استفاده در چه جایگاهی می باشد؟

۲-۱- ضرورت انجام تحقیق

اهمیت موضوع ایمنی در اماکن ورزشی امری بدیهی به نظر می رسد. چرا که مستقیماً با سلامت مردم و ورزشکاران در ارتباط بوده و توجه ویژه به این امر به صورت افزایش سطح سلامت جامعه، ارتقای ضریب ایمنی تجهیزات و سالن های ورزشی، برنامه ریزی بهینه جهت حفظ، تعمیر و نگهداری اماکن و تجهیزات ورزشی نمود پیدا می کند. مهمتر اینکه جهت ساخت مکان های جدید می توان مولفه ایمنی ای را

که در خصوص مکان‌ها و تجهیزات موجود رعایت نشده مد نظر قرار داد. اماکن ورزشی از دیدگاه طراحی و مهندسی جزو ساختمان‌ها با اهمیت بالا محسوب می‌شوند زیرا محل تجمع تعداد کثیری از افراد جامعه می‌باشند. بنابراین موضوع ایمنی در مکان‌های فوق اهمیت ویژه‌ای دارد. با توجه به وجود تعداد کثیری از سالن‌های ورزشی در استان، و خیل عظیم کاربران اعم از ورزشکار یا تماشاگر، انگیزه مضاعفی جهت انجام پژوهش حاضر ایجاد می‌نماید (۱۲).

یکی دیگر از مهم‌ترین عواملی که ضرورت انجام تحقیق را دو چندان می‌کند پیامدهای قانونی می‌باشد که متوجه مدیران اماکن ورزشی می‌باشد. بسیاری از مدیران اماکن و تأسیسات ورزشی از پیامدهای قانونی حوادث ایجاد شده در اماکن ورزشی آگاهی کافی ندارند. وجود هر عاملی که سلامتی کاربران اماکن ورزشی را به اماکن ورزشی را به خطر اندازد می‌تواند پیگیری قانونی داشته باشد. عدم توجه به این عوامل خطرزا می‌تواند علاوه بر پیامدهای قانونی برای مدیران اماکن ورزشی، باعث پرداخت غرامت‌های سنگین شود.

بنابراین هر عامل خطرزای که بتواند بر سلامتی کاربران تأثیر منفی باشد باید مورد توجه مدیران و مسئولان اماکن ورزشی قرار گیرد (۱۳).

بسی اطلاعاتی از وجود عوامل خطر ساز در فضاهای ورزشی، هیچ‌گاه توصیه مناسبی برای تیره از مسئولیت سنگین که بر عهده مدیران و سازمان‌های متولی گسترش ورزش نهاده می‌شود نخواهد بود.

وجود یک شیء خطر ساز بر روی تیرک والیبال جهت تنظیم تور، ممکن است باعث نقص بینایی یک فرد شود که با اندک تمهیدی قابل جلوگیری است. بدون شک پیشگیری آسانتر از درمان است (۱۴).

امید است با انجام این تحقیق و تحقیقات مشابه وضعیت ایمنی اماکن ورزشی کشور مورد بررسی قرار گیرد و راهکارهای مناسب برای افزایش ایمنی اماکن ورزشی ارائه گردد.

۱-۳- اهداف تحقیق

۱-۳-۱ هدف کلی

هدف کلی از انجام این تحقیق بررسی وضعیت ایمنی اماکن ورزشی سر پوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی می‌باشد.

۱-۳-۲ اهداف ویژه یا اختصاصی

- ۱) بررسی وضعیت ایمنی تأسیسات و ساختمان (ورودی ها، خروجی ها، تابلو ها، و علائم، رختکن-ها و غیره) اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی
- ۲) بررسی وضعیت ایمنی زمین های بازی اماکن ورزشی سر پوشیده و دارای سکوی تماشاگر (سطوح زمین ها، حریم زمین ها، نیمکت ذخیره ها، و غیره) استان آذربایجان شرقی
- ۳) بررسی وضعیت ایمنی تجهیزات مورد استفاده در اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی

۱-۴ فرضیه تحقیق

با توجه به اینکه روش تحقیق این پژوهش توصیفی از نوع میدانی است، فاقد فرضیه های تحقیقی می باشد و سئوالات اصلی تحقیق در بیان مسئله ذکر شده است.

۱- وضعیت ایمنی زمین بازی (سطح زمین، حریم زمین، نیمکت ذخیره ها و غیره) در سالن های سرپوشیده و دارای سکوی استان آذربایجان شرقی چگونه است؟

۲- وضعیت ایمنی اماکن ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی از نظر ساختمان و تأسیسات (ورودی، خروجی، تابلو ها، علائم، رختکن و غیره) چگونه است؟

۳- سالن های ورزشی سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر استان آذربایجان شرقی از نظر ایمنی تجهیزات ورزشی مورد استفاده در چه جایگاهی می باشد؟

۱-۵ روش تحقیق

تحقیق حاضر توصیفی که بصورت میدانی انجام خواهد پذیرفت و ابزار تحقیق چک لیست های محقق ساخته می باشد که مورد استفاده قرار خواهد گرفت. همچنین در هر مرحله از انجام این تحقیق از روش-های مختلف به منظور جمع آوری اطلاعات تجزیه و تحلیل و استنتاج نتایج استفاده خواهد شد. در این تحقیق منابع کتابخانه ای شامل کتب، مجلات، ماهنامه، انتشارات مراکز تحقیقی و پژوهشی، پایان نامه های تحصیلی و مقالات، اینترنت و غیره.. مورد استفاده خواهد شد.

اعتبار و پایایی ابزارهای تحقیق، به کمک روش های آماری و برحسب آلفای کرونباخ و تأییدات اساتید راهنما و مشاور، تعیین خواهد شد و اطلاعات حاصل از پرسش نامه و چک لیست ها با استفاده از نرم افزار ۱۵-spss و آمار توصیفی، مورد تجزیه و تحلیل قرار خواهد گرفت.

۱-۶- محدودیت تحقیق

عدم دسترسی بودن چک لیستهای استاندارد در زمینه موضوع تحقیق

۱-۶-۱ محدودیت های تحت کنترل

تحقیق حاضر در سالن های ورزشی استان آذربایجان شرقی انجام خواهد گرفت. در این تحقیق از چهار بعد ایمنی ساخت و سازها و تأسیسات، و وضعیت ایمنی تجهیزات، و لوازم، ایمنی حریم ها و خطوط سالن های ورزشی به عنوان متغیرهای اصلی در نظر گرفته شده اند.

در تحقیق حاضر صرفاً سالن سرپوشیده و دارای سکوی تماشاگر مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است.

برای بررسی وضعیت ایمنی زمین های بازی و تجهیزات مورد استفاده در اماکن ورزشی سر پوشیده استان آذربایجان شرقی در ۴ رشته ورزشی، والیبال، بسکتبال، هندبال و فوتسال مورد ارزیابی قرار خواهند گرفت.